

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/78/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7822200667
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Kolesár
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2026:7822200667.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Kolesára a sudcov JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Borisa Brondoša v spore žalobcu A. B., nar. X.X.XXXX, bytom A. XXXX, A., C. D., zastúpený JUDr. Pavlom Kontrom, advokátom, so sídlom Čučmianska dlhá 21, Rožňava, proti žalovanému: Združenie klubu turistov „Volovec“ pri Obci Čučma, so sídlom OcÚ Čučma, IČO: 31 274 757, zastúpený MICHALOVČÍK, advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Moldavská cesta 10/ B, Košice, o neplatnosť valného zhromaždenia, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo 6. septembra 2024, č. k. 1C/22/2022-427, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobca je p o v i n n ý nahradiť žalovanému 100 % trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa v spore domáhal určenia neplatnosti valného zhromaždenia združenia žalovaného, uskutočneného dňa 25.11.2015 (ďalej tiež len „valné zhromaždenie“) a určenia neplatnosti a pozastavenia výkonu uznesení na tomto valnom zhromaždení prijatých. Žalobca takto uplatnené nároky skutkovo vystaval na tvrdeniach, poukazujúcich na nedostatky pri zvolávaní valného zhromaždenia a pri posudzovaní jeho uznášaniaschopnosti, a tiež na argumentácii o nenaplnení kvóra, potrebného podľa stanov združenia pre zvolenie jeho predsedu a členov výkonného výboru.

2.1. O žalobe, ktorú popri žalobcovi pôvodne podal tiež E. B., rozhodol Okresný súd Rožňava (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) najprv rozsudkom z 21. júna 2018, tak, že jej bezozvyšku vyhovel, v podstatnom na podklade skutkového nálezu, že podľa knihy členov združenia boli členmi združenia nie len zakladajúcich 22 osôb (včítane E. B.), ale aj ďalších 21 osôb (včítane žalobcu), ktoré boli za členov prijaté po založení združenia v rozmedzí rokov 1998 až 2003. Žalovaný preto, podľa prvoinštančného súdu, pri zvolávaní valného zhromaždenia, pri posudzovaní jeho uznášaniaschopnosti a pri hodnotení naplnenia kvóra, potrebného podľa stanov pre voľbu orgánov, nesprávne vychádzal z toho, že má (len) 22 členov. Súd prvej inštancie tiež skutkovo ustálil, že podľa stanov bola na zvolenie členov výboru združenia potrebná nadpolovičná väčšina hlasov všetkých členov združenia a na voľbu predsedu združenia kvórum dvoch tretím všetkých členov združenia. Na valnom zhromaždení však podľa jeho zistenia za žiadneho z kandidátov na funkciu člena výboru a predsedu združenia, stanovami predpokladaný počet členov nehlasoval, a to ani za predpokladu, že by bol správny stav členov, z ktorého vychádzal žalovaný. Aplikujúc na takto zistený skutkový stav § 3 ods. 3 zák. č. 83/1990 Zb., ktorý úpravu práv a povinností členov združenia ponecháva na stanovky združenia a v jeho intenciách vychádzajúc zo zistenia, že uskutočnenie valného zhromaždenia a uznesenia na ňom prijaté sú v rozpore so stanovami, súd prvej inštancie určil ich neplatnosť. Zároveň s použitím § 15 ods. 2 zák. č. 83/1990 Zb., v znení účinnom do 30.6.2016 pozastavil výkon uznesení prijatých na dotknutom valnom zhromaždení s vysvetlením, že takýto zásah vyžaduje faktické usporiadanie pomerov, nakoľko

napádanými uzneseniami došlo k zmenám v orgánoch združenia a k povereniu novozvolených osôb realizovať konkrétne kroky smerujúce k uchopeniu faktickej moci nad majetkom združenia.

2.2. Na základe odvolania žalovaného Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 11Co/280/2018 z 26. júna 2019 zmenil rozsudok z 21. júna 2018 tak, že žalobu zamietol, a to na podklade záveru o prekludovaní práva oboch žalobcov domáhať sa súdneho prieskumu rozhodnutí prijatých na valnom zhromaždení dňa 25.11.2015, v dôsledku uplynutia zákonom určenej lehoty na uplatnenie nároku na súde, plynúcej odo dňa, keď sa o týchto rozhodnutiach dozvedeli. Odvolací súd pritom vyšiel zo skutkového zistenia, že podľa zápisnice zo dňa 17.3.2016 sa v tento deň uskutočnilo iné valné zhromaždenie združenia žalovaného, ktorého sa zúčastnil E. B., zároveň zastupujúci žalobcu, v priebehu ktorého E. B. informoval o vytykaných nedostatkoch valného zhromaždenia dňa 25.11.2015 a konštatoval, že valné zhromaždenie nebolo uznášaniaschopné a voľba orgánov združenia, nakoľko k nej nedošlo nadpolovičnou väčšinou všetkých členov, nie je platná. Na podklade takto prezentovaných nedostatkov valného zhromaždenia dňa 25.11.2015, došlo podľa obsahu zápisnice na valnom zhromaždení dňa 17.3.2016 k opakovanej voľbe orgánov združenia. Podľa nadväzujúceho skutkového nálezu odvolacieho súdu, E. B. priamo a žalobca prostredníctvom E. B., ktorý v jeho mene konal na valnom zhromaždení dňa 17.3.2016, sa najneskôr v priebehu tohto valného zhromaždenia dozvedeli o tom, že sa dňa 25.11.2015 uskutočnilo valné zhromaždenie, na ktorom tento orgán prijal rozhodnutia, pričom evidentne disponovali už aj tými istými informáciami o nedostatkoch tohto valného zhromaždenia, ktorými skutkovo odôvodnili žalobu. Podľa posúdenia odvolacieho súdu preto najneskôr nasledujúcim dňom (§ 122 ods. 1 Občianskeho zákonníka) začala žalobcom plynúť subjektívna lehota 30 dní na uplatnenie súdneho prieskumu rozhodnutí prijatých na valnom zhromaždení združenia žalovaného dňa 25.11.2015 a uplynula dňa 16.4.2016, nakoľko žaloba bola podaná na súde až dňa 25.5.2016.

2.3. Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 3 Cdo 17/2020 z 21. apríla 2021 rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/280/2018 z 26. júna 2019, v časti týkajúcej sa žalobcu v dovolacom konaní zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (pozn.: dovolanie E. B. bolo tým istým rozhodnutím najvyššieho súdu odmietnuté). V kasačnom rozhodnutí dovolací súd vyšiel zo správnosti úvah odvolacieho súdu, pokiaľ ide o posúdenie plynutia subjektívnej prekluzívnej lehoty u E. B.; nestotožnil sa však s jeho záverom, že rovnako ako jemu začala plynúť subjektívna prekluzívna lehota aj žalobcovi, preto, že na valnom zhromaždení dňa 17.3.2016 E. B. konal aj v jeho mene. Podľa názoru najvyššieho súdu je pre začatie plynutia subjektívnej prekluzívnej lehoty podľa § 15 ods. 1 zák. č. 83/1990 Zb., v znení účinnom do 30.6.2016, obdobne ako v prípade plynutia subjektívnej prekluzívnej doby pri práve na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, významná skutočná vedomosť člena združenia o existencii napadnutelného rozhodnutia jeho orgánu, pričom „...dôkazom získania takejto vedomosti u člena združenia, ktorý na svoje zastupovanie splnomocnil iného člena (splnomocniteľa), nie je získanie vedomosti zástupcom (splnomocnencom)“.

3.1. Krajský súd v Košiciach po čiastočnom zrušení rozsudku sp. zn. 11Co/280/2018 z 26. júna 2019 dovolacím súdom, v ďalšom konaní opätovne prejednal odvolanie žalovaného proti rozsudku z 21. júna 2018 v časti týkajúcej sa (len) žalobcu (pozn.: vo vzťahu k E. B. bolo právoplatne rozhodnuté, pričom na tomto stave sa nič nezmenilo ani v dovolacom konaní) a uznesením sp. zn. 6Co/90/2021 z 9. novembra 2021 rozsudok súdu prvej inštancie z 21. júna 2018 v tomto rozsahu zrušil a vec vrátil mu vrátil ďalšie konanie.

3.2. V zrušujúcom uznesení odvolací súd s poukazom na § 15 ods. 1 zák. č. 83/1990 Zb., o združovaní občanov, v znení účinnom do 30.6.2016, upriamil pozornosť súdu prvej inštancie v ďalšom konaní ešte pred posúdením platnosti sporných prejavov, posúdiť špecifické podmienky procesnej i vecnej legitímácie žalobcu v spore o ochranu pred nezákonným rozhodnutím orgánu združenia alebo rozhodnutím orgánu združenia, ktoré je v rozpore so stanovami a síce, že podľa tejto úpravy je ochrana pred rozhodnutiami orgánov združenia poskytnutá len členom združenia (procesná legitímácia) a len v určených lehotách (vecná legitímácia). Preto súd môže pristúpiť k vecnému prieskumu rozhodnutia orgánu združenia žalovaného (tiež) len v prípade, že členstvo žalobcu v združení nie je sporné alebo po tom, čo túto spornú otázku predbežne vyrieši v prospech žalobcu.

3.3. Odvolací súd pripomenul, že význam prioritného vyriešenia tejto otázky vyzdvihol v konaní žalovaný, ktorý v rámci svojej obrany v spore v konkrétnych súvislostiach (s odkazom predovšetkým na knihu členov a svedecké výpovede v konaní vypočutých členov), spochybnil členstvo žalobcu v konaní a celkom správne argumentoval, že vo vzťahu k tejto skutkovej okolnosti povinnosť tvrdenia i jej

zodpovedajúce dôkazné bremeno v konaní zaťažujú žalobcu. Odvolací súd v tejto spojitosti poukázal na to, že v právnej praxi sa judikovalo, že dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tej procesnej strane, ktorá z ich existencie vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky (por. napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo/52/2010 z 24. júna 2010). Výstižný záver k tejto otázke formuloval Najvyšší súd SR napríklad tiež v uznesení sp. zn. 6 MCdo/17/2010 z 28. marca 2012, v zmysle ktorého skutočnosť navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Obdobne i Ústavný súd SR v náleze sp. zn. I. ÚS 24/2019 z 9. júna 2020 konštatoval, že z prejednávanej zásady vyplýva základné procesné pravidlo, podľa ktorého každá strana je povinná dokazovať skutočnosť zodpovedajúce znakom právnej normy, ktorá je pre ňu priaznivá a ktorej sa domáha.

3.4. Spôsobu riešenia otázky procesnej legitímácie v rozsudku 21. júna 2018 odvolací súd vytkol, že skutkové zistenie o členstve žalobcu v združení žalovaného nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní a zároveň jeho odôvodnenie neposkytuje ani len základné vysvetlenie, prečo prvoinštančný súd nevykonal dokazovanie v celej navrhovanej šírke. Podľa nazerania odvolacieho súdu, prvoinštančný súd dospel k skutkovému nálezu, že žalobca bol členom združenía žalovaného na podklade prezenčných listín zo dňa 17.1.2002 a 2.9.2003, v ktorých je uvedené meno žalobcu, pričom autenticitu oboch písomností vyvodil z toho, že sú na nich (bez námietok) uvedení a podpísaní tiež F. G. E. a H. I. st. (jedná sa o osoby, ktoré boli zvolené do orgánov združenía na spornom valnom zhromaždení, pozn. odv. súdu). Avšak pri hodnotení tohto dôkazu zostala bez povšimnutia zo strany prvoinštančného súdu skutočnosť, že na oboch prezenčných listinách (zo dňa 17.1.2002 čl. 87 a zo dňa 2.9.2003 čl. 89) je osoba žalobcu zapísaná dodatočne (rukou) na poslednom mieste, z čoho vyplýva, že o podobe, v akej bola prezenčná listina v čase keď ju podpísali F. G. E. a H. I. st. nemožno mať istotu. Preto nevyhnutne podpisom, ktorými tieto osoby formálne potvrdili účasť na valných zhromaždeniach (nie správnosť prezenčnej listiny), nemožno bez ďalšieho prisudzovať výpovednú hodnotu vo vzťahu k okolnostiam zápisu údajov o žalobcovi v nej (prezenčnej listine). Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu pochybil tiež pri hodnotení tohto dôkazu v kontexte iných vykonaných dôkazov, pokiaľ dôkazy svedčiace o opaku bez akéhokoľvek vyhodnotenia vierohodnosti a pravdivosti vo svojich skutkových záveroch nevzal do úvahy, navyiac bez toho, aby tento prístup v odôvodnení zmysluplne vysvetlil. Súd prvej inštancie predovšetkým úplne odignoroval knihu členov združenía, ktorú v konaní predložili samotní žalobcovia, s tvrdením, že reprezentuje „...posledný známy počet členov, ktorí jediní mali právo na napádanom valnom zhromaždení hlasovať...“, v ktorej podľa zistenia odvolacieho súdu žalobca nefiguruje. Prehliadol tiež svedecké výpovede členov združenía, ktorí sa na žalobcu ako člena združenía nevedeli rozpamätať. Nevzal do úvahy ani fakt, že hoc na prezenčných listinách zo dňa 17.1.2002 a 2.9.2003 je žalobca dopísaný v prezenčnej listine zo dňa 7.10.2003 už nefiguruje. Odvolací súd v tejto súvislosti vyzdvihol, že v konaní vyšlo najavo, že dokumentáciu združenía žalovaného mala na starosti matka E. B. (zapisovanie do knihy členov nevynímajúc) a poukázal tiež na fakt, že v dovtedajšom priebehu konania žalobca neozrejmil okolnosti vzniku svojho členstva v združení žalovaného a nepredložil žiaden dôkaz o tom, že k tomu došlo postupom predpokladaným v stanovách (napr. prihláška, zápisnica z valného zhromaždenía, uznesenie výboru, členská legitímácia, doklad o zaplatení členského poplatku a pod.), prípadne iným v združení zaužívaným spôsobom, alebo preukazujúci, že sa na činnosti alebo aktivitách združenía ako člen reálne zúčastňoval (až na už sporné zápisnice). Za tohto stavu sa podľa odvolacieho súdu javilo byť zvlášť nepochopiteľným, že súd prvej inštancie bez akéhokoľvek vysvetlenia nereflektoval na žalovaným niekoľkokrát prednesený návrh vypočúť v konaní žalobcu, pričom potrebu jeho vypočutia umocňovala tiež skutočnosť, že i zástupca žalobcu v podrobnostiach o skutkovom deji v konaní odkazoval (aj) na výpoveď žalobcu (napr. v podaní zo 6. 11.2016).

3.5. Podľa usmernenia odvolacieho súdu bolo úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní (tiež) opätovne sa vysporiadať so spornou skutkovou okolnosťou členstva žalobcu v združení žalovaného, od ktorej závisí jeho procesná legitímácia - oprávnenie domáhať sa súdnej ochrany podľa § 15 ods. 1 zák. č. 83/1990 Zb., v znení účinnom do 30.6.2016. K tomu mal v intenciách vytknutých nesprávností a vysloveného právneho názoru, vyvodiť zodpovedajúce skutkové zistenia z už vykonaných dôkazov, eventuálne umožniť stranám uplatniť i ďalšie prostriedky procesného útoku a procesnej obrany.

4.1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd rozhodol v ďalšom konaní tak, že vo veci samej žalobu zamietol. Vyšiel pritom zo skutkového nálezu, že v konaní nebolo preukázané, že žalobca je členom združenía žalovaného, na podklade čoho ďalej uzavrel, že mu nesvedčí procesná legitímácia domáhať

sa ochrany pred rozhodnutiami jeho orgánov podľa § 15 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb. v znení účinnom do 30.6.2016.

4.2. Dospel k nemu (skutkovému nálezu) v podstatnom na podklade parciálnych zistení, že „Z knihy členov združenia nevyplýva, že by žalobca bol členom združenia žalovaného. Podľa čl. 3 stanov združenia žalovaného bod 2. prvá veta, členstvo v združení vzniká rozhodnutím výboru združenia na základe písomnej prihlášky záujemcu o členstvo a zaplatení členského príspevku, ktorého výšku každoročne stanoví valné zhromaždenie združenia“. „Okolnosti vzniku svojho členstva síce (žalobca) popísal vo svojej písomnej výpovedi, avšak nepredložil žiaden dôkaz o tom, napr. prihlášku, doklad o zaplatení členského poplatku, zápisnicu z valného zhromaždenia, uznesenie výboru“. Členstvo žalobcu v združení žalovaného podľa hodnotenia súdu prvej inštancie „...nebolo potvrdené ani výpoveďami strán sporu ani svedeckými výpoveďami“. Podľa písomnej výpovede žalobcu bol „...prijímaný za člena združenia v čase, keď jeho predsedom bol J. B.. Svedok J. B. na otázku, či si spomína na prijatie žalobcov (tiež E. B. – pozn. odv. súdu). za členov združenia sa vo svojej výpovedi zameril najmä na prijatie za člena združenia E. B., avšak žalobcu v 2. rade (žalobcu – pozn. odv. súdu) nespomenul. Navyše dodal, že keď boli prijatí za členov tak bola spísaná zápisnica valného zhromaždenia, kde to je uvedené a tak isto obdržali preukazy. Pokiaľ sa aj časť dokumentácie stratila, tak z výpovede svedka vyplýva, že obaja mali obdržať aj preukaz, ktorým by žalobca v 2. rade disponoval. Svedok K. E. sa na žalobcu v 2. rade presne nepamätá a svedok L. M. uviedol, že žalobca v 2. rade bol tichým sponzorom združenia, ale prijatý za člena od roku 2002 nebol. H. I. nevedela potvrdiť ani vyvrátiť, či žalobca v 2. rade je alebo bol členom združenia. V podstate okrem E. B. a jeho tvrdení, že žalobca v 2. rade bol prijatý za člena združenia, bez predloženia dôkazov a s konštatovaním, že on pri jeho prijatí nebol, nikto o jeho prijatí nemal žiadnu vedomosť“. Súd prvej inštancie „...sa nestotožnil so žalobcom v 2. rade, že jeho členstvo vyplýva z prezenčných listín zo dňa 17.1.2002 a 2.9.2003 (čl. 87 a 89), nakoľko meno žalobcu v 2. rade bolo zapísané dodatočne rukou na poslednom mieste, z čoho vyplýva, že o podobe, v akej bola prezenčná listina v čase keď ju podpísali F. G. E. a H. I. st. ako osoby, ktoré boli zvolené do orgánov združenia na spornom valnom zhromaždení, nemožno mať istotu“. Navyše, žalobca v tejto spojitosti nevyšvetlil, prečo nebol zapísaný aj na prezenčnej listine zo dňa 7.10.2003.

4.3. K právnomu rámcu vzniku členstva v združení žalovaného súd prvej inštancie zo Stanov Združenia Klubu turistov „Volovec“ pri obci Čučma zo dňa 19.06.1998, registrovaných Ministerstvom vnútra SR dňa 29.07.1998 (ďalej tiež len „stanovy“), zistil, že podľa ich čl. 3 bod 2 členstvo v združení vzniká rozhodnutím výboru združenia na základe písomnej prihlášky záujemcu o členstvo a zaplatení členského príspevku, ktorého výšku každoročne stanoví valné zhromaždenie združenia. Podľa čl.5, B. bod 1 stanov, výbor združenia je výkonným orgánom združenia, tvorený 7 členmi zvolenými valným zhromaždením. Členovia výboru sa volia na obdobie 3 rokov nadpolovičnou väčšinou všetkých členov. K spôsobu prijímania nových členov sa podľa zistenia súdu vyjadrovali aj svedkovia. E. B. v procesnom postavení strany vo svojej výpovedi uviedol, že „...Knihu združenia turistov, hlavne členov viedla jeho mama N. B., v ktorej je uvedené, kedy nastupovali členovia do klubu, ktoré poplatky boli zaplatené, tak isto postupovali pri všetkých členoch...“. Čo sa týka písomných žiadostí o prijatie, niektorí ich podávali, niektorí nie“. H. I. v procesnom postavení osoby konajúcej za združenie žalovaného uviedla, že „Vytvorila sa nejaká členská základňa a potom sa brali aj nejakí členovia. Dokumentácia prešla viacerými rukami od pána E., cez jej otca, potom pána M. a potom sa dostala k nej. Vie, že v minulosti bolo viac členov, niektorí boli členovia, niektorí chodili kamarátsky vypomáhať, robili chatárov“. Bol v tom chaos, nakoniec vznikli dve vetvy združenia. V jednej bol predsedom jej otec v druhej pán Tóbisz“. Čo sa týka prijatia nových členov za jej predsedníctva sa podávajú písomné žiadosti a v zápisnici valného zhromaždenia sú uvedení prijatí členovia. Za pána M. sa podávali taktiež písomné žiadosti, za čias predsedníctva jej otca sa asi nepodávali“. Svedok J. B. (predseda združenia v rokoch 2002 a 2003) vo svojej výpovedi k tejto skutkovej okolnosti uviedol, že „Tí, ktorí prejavili záujem byť členmi združenia boli pozvaní na valnú hromadu najbližšiu, bol s nimi urobený menší pohovor a na základe odporúčania valnej hromady boli prijatí za členov. Každý z nich má členský preukaz, kde je meno, adresa, od kedy je členom, na zadnej strane boli kolónky, kde bol zápis o zaplatení členského“. „Zrejme každé jedno takéto prijatie za člena bolo zdokumentované či už zápisnicou alebo inak.“ „Nikto nebol prijatý bez dokladu, bez určitej formy. Každý jeden prijatý člen bol uvedený v zápisnici z valnej hromady, kedy bol prijatý a odsúhlasený valnou hromadou“. Svedok K. E. vo svojej výpovedi uviedol, že „Do roku 2002 boli členovia prijímaní tak, že urobili schôdzu, niekto predniesol, koho chceme prijať, nepamätá si presne“. Svedok L. M. vo svojej výpovedi uviedol, že „...členské sa pravidelne platilo, jednorázovo 200,- Sk, potom sa členské neplatilo, nikto od nich nič nepýtal. Zoznam členov bol stále rovnaký, stále daný. Nikoho nového neprijali“. „On

bol prijatý v roku 2003. Keď bol prijímaný za člena dával písomnú prihlášku. Preukazy neboli urobené nijaké, bola zápisnica z valného zhromaždenia, ktorú on nemá“. Svedok N. B. vo svojej výpovedi uviedol, že „...on bol prijatý do združenia asi v roku 2001 alebo 2002, toto valné zhromaždenie bolo na chate Viktorka...“.

4.4. Súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého rozsudku napokon vysvetlil, že „...zamietol návrh právneho zástupcu žalobcu v 2. rade na dodatočný výsluch H. I., nar XX.X.XXXX k prezenčnej listine zo dňa 17.1.2002 z dôvodu jeho nadbytočnosti, nakoľko sa k tejto listine už vyjadrila na predchádzajúcom pojednávaní“; v tejto spojitosti na inom mieste odôvodnenia napadnutého rozsudku (v bode 25), skonštatoval, že „K členom dopisovaným perom na prezenčnej listine zo dňa 17.1.2002 sa (H. I. – pozn. odv. súdu) nevedela vyjadriť, nakoľko tam nebola osobne prítomná“.

5. Napadnutým rozsudkom rozhodol súd prvej inštancie tiež o trovách konania tak, že s použitím § 255 ods. 1 C.s.p. priznal plne procesne úspešnému žalovanému nárok na ich náhradu v celom rozsahu. V úvahách o prípadnom použití na rozhodnutie o trovách konania sudcovskej moderácie (§ 257 C.s.p.), súd prvej inštancie uzavrel, že u žalobcu „...nemal za preukázanú existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa ani výnimočnosť okolností...“.

6.1. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca. Polemizoval v ňom v prvom rade so záverom, že v konaní nebolo preukázané, že žalobca je členom združenia žalovaného. Východiskovo poukázal na to, že so zreteľom na to, že časť dokumentácie združenia žalovaného sa stratila, mal v konaní vo vzťahu k spornej skutkovej okolnosti členstva v združení, sťažnú dôkaznú situáciu. Podľa jeho presvedčenia právnym názorom odvolacieho súdu bola na neho „neprimeraným spôsobom prenesená procesná zodpovednosť na preukázanie jeho členstva“ a prezentoval názor, že „V hypotetickom prípade mohlo žalované združenie zámerne nepredložiť dôkazy, ktoré by jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukazovali jeho členstvo...“. Žalobca proti spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov namietal tiež, že súd prvej inštancie „...nedôvodne prihliadal len k dôkazom, ktoré priamo nepreukazujú, ale zároveň nevyvracajú členstvo žalobcu v žalovanom združení...“, pritom v konaní „...bolo produkováné množstvo dôkazov preukazujúcich jeho členstvo“, na ktoré súd prvej inštancie neprihliadal. Podľa jeho názoru takto prvoinštančný súd nereflektoval v prvom rade na jeho písomnú výpoveď, v ktorej podrobne opísal okolnosti vzniku svojho členstva. Neprihliadal ani na výpoveď E. B., ktorú v okolnostiach prípadu považoval za kľúčový dôkaz nakoľko tento ako štatutárny orgán združenia (jeden z dvoch predsedov) členstvo žalobcu v ňom uznal. Žalobca v tejto spojitosti upriamil pozornosť na to, že ani druhá predsedníčka združenia H. I. svojim vyjadrením, že nevie či žalobca s manželkou chodil do združenia ako člen alebo pomáhať, sa tvrdením E. B., nerozhádzala. Podľa odvolateľa jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností potvrdzujú členstvo žalobcu v žalovanom združení prezenčné listiny zo 17.1.2002 a z 2.9.2003, pričom nesúhlasil s názorom odvolacieho súdu spochybňujúcim ich dôkaznú silu preto, že osoba žalobcu v nich bola zapísaná dodatočne rukou a na poslednom mieste. V súvisiacej argumentácii žalobca poukázal na to, že nik zo žalovaného združenia autenticitu tohto dôkazu nespochybnil a že z iných prezenčných listín vyplýva, že prítomní členovia boli bežne dopisovaní perom, a to i takí, ktorých členstvo v združení je nepochybné. Odvolateľ prezentoval, že práve k tejto skutočnosti navrhol v konaní opätovne vypočuť H. I., ktorý dôkaz ale súd prvej inštancie nepripustil. Rovnako prvoinštančný súd na úkor správnosti zistenia skutkového stavu nevypočul žalovaného prostredníctvom predsedu E. B., ale len prostredníctvom predsedníčky H. I.. Podľa žalobcu súd prvej inštancie pochybil, pokiaľ sa „...vôbec nezaoberala skutočnosťou, kto má právo konať za žalované združenie v konaní o to viac, ak sa tvrdenia oboch predsedov môžu javiť protichodné“.

6.2. Odvolacími námietkami vytykajúcimi nesprávnosť skutkových záverov na základe vykonaných dôkazov a na neúplnosť zistenia rozhodujúcich skutočností preto, že neboli vykonané navrhnuté dôkazy, žalobca podľa posúdenia odvolacieho súdu uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. e) a f) C.s.p. V odvolaní žalobcom formálne uplatnené odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), g) a h) C.s.p. neboli podopreté konkrétnymi odvolacími námietkami a výhradami, ktoré by poukazovali na nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, na prítomnosť inej vady, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, na neudržateľnosť zisteného skutkového stavu z hľadiska prípustných prostriedkov procesnej obrany alebo procesného útoku alebo na to, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a tak podľa úvahy odvolacieho súdu neboli tieto ďalšie odvolacie dôvody odvolateľom materiálne, a preto ani procesne účinne uplatnené. Odvolací súd v tejto spojitosti upriamuje pozornosť na záver vyplývajúci z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 90/2019 z 5. novembra 2019, v zmysle ktorého odvolací dôvod nemôže spočívať len na všeobecnom

vyjadrení nespokojnosti s rozhodnutím bez bližšej špecifikácie vytýkaných nesprávností v kontexte konkrétnych okolností prípadu. Odvolací súd napokon poznamenáva, že v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, musí prihliadať, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené. Naproti tomu, vo vzťahu k ostatným odvolacím dôvodom, je odvolací súd podľa ust. § 380 ods. 1 C.s.p. viazaný ich vymedzením v odvolaní, a preto na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s ust. § 365 C.s.p. dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodnutí o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenia zistil (por. Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1269s).

7. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu prisvedčil správnosti skutkového nálezu súdu prvej inštancie, že v konaní nebolo preukázané, že žalobca je členom združenia žalovaného a na jeho podporu vyzdvihol, že žalobca „...neprodukoval jediný priamy dôkaz o svojom členstve v združení žalovaného, dokonca ani jediný raz po dobu trvania tohto súdneho sporu sa vo vzťahu k súdu neprezentoval sám a osobne, napríklad aj svojou osobnou účasťou na niektorom z pojednávaní...“. Podľa ním prezentovaného názoru to svedčí o zastieraní skutočných záujmov žalobcu...“, pričom „...z dôvodov vážnych a dôvodných pochybností o svojej pravdivosti a hodnovernosti, nemôže obstať ani listina predložená stranou žalobcu v 2. rade do konania (výpoveď z 24.10.2022)“.

8. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas (§ 362 C.s.p.), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§§ 355 až 358 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 C.s.p., z hľadísk odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. e) a f) C.s.p. a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle § 380 ods. 2 C.s.p. a dospel k záveru, že nie je (odvolanie) dôvodné. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 27.1.2026 po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a na webovej stránke tunajšieho súdu, pri zachovaní lehoty podľa ust. § 219 ods. 3 C.s.p.

9.1. Odvolací súd sa v intenciách žalobcom vymedzeného zamerania odvolacieho prieskumu v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, a preto v súlade s § 387 ods. 2 C.s.p. východiskovo konštatuje, že dôvody, na ktorých podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku spočíva rozhodnutie súdu prvej inštancie, považuje za vecne správne (§ 387 ods. 1 C.s.p.), a tiež úplné z hľadiska všetkých kľúčových otázok nastolených v priebehu konania pred súdom prvej inštancie oboma procesnými stranami (§ 387 ods. 3 veta prvá C.s.p.). Odvolací súd pritom zdôrazňuje, že na väčšinu odvolaním nastolených otázok už bola daná odpoveď v odôvodnení napadnutého rozsudku, v ktorom bol dôsledne premietnutý právny názor vyslovený odvolacím súdom v zrušujúcom uznesení. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, reagujúc tým zároveň na podstatné argumenty žalobcu v odvolaní (§ 387 ods. 3 veta druhá C.s.p.), odvolací súd dôvody prvoinštančného rozhodnutia v niektorých smeroch argumentačne dotvára. Odvolací súd v tejto spojitosti poznamenáva, že odôvodnenia a rozhodnutia prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu tvoria jeden celok, a preto nie je potrebné, aby krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zopakoval tie isté závery napadnutého rozsudku okresného súdu, s ktorými sa stotožňuje (por. uznesenie Ústavného súdu SR sp, zn. IV. ÚS 350/2009 z 8. októbra 2009).

9.2. Naproti nazeraniu odvolateľa má odvolací súd za to, že vo vzťahu k spornému členstvu žalobcu v združení žalovaného dospel súd prvej inštancie na podklade vykonaných dôkazov k presvedčivým skutkovým zisteniam a na ich základe vyvodil správny nález, že žalobca v tomto smere v spore neunesol dôkazné bremeno (§ 365 ods. 1 písm. f) C.s.p.). Odvolací súd poznamenáva, že výsledky vykonaného dokazovania môžu viesť k 3 procesným situáciám: skutkové tvrdenie je preukázané (i), skutkové tvrdenie je vyvrátené (ii) alebo skutkový prednes zostane neobjasnený (iii). Skutková neistota v tretej zo zmienených alternatív (stav non liquet) – čo je aj tento prípad, sa premietne do oblasti právneho posúdenia prostredníctvom uplatnenia pravidiel regulujúcich objektívne dôkazné bremeno.

9.3. Žalobca v odvolaní ťažiskovo namieťa, že súd prvej inštancie pri hodnotení vykonaných dôkazov nevzal do úvahy tie z nich, ktoré svedčia v jeho prospech; prezentuje pritom názor, že „V konaní bolo produkované množstvo dôkazov preukazujúcich jeho členstvo“. Za také v konkrétnosti označil svoju písomnú výpoveď (i), výpoveď E. B., ktorý ako štatutárny orgán žalovaného jeho členstvo v združení uznal (ii), výpoveď H. I., ktorá ako štatutárny orgán žalovaného členstvo odvolateľa v združení nevyklúčila (iii) a prezenčné listiny zo 17.1.2002 a z 2.9.2003, ktoré podľa jeho nazerania „jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností“ potvrdzujú členstvo v združení (iv).

9.4. Pokiaľ ide o „písomnú výpoveď“ žalobcu z 24.10.2022, v reakcii na žalobcove výhrady k spôsobu premietnutia obsahu tejto písomnosti v závere hodnotenia dôkazov, odvolací súd poznamenáva, že uvedenému podaniu žalobcu predovšetkým nemožno pripísať povahu dôkazu, nakoľko nedošlo k jeho nariadeniu a vykonaniu v inštitucionálnych rámcoch písomného výsluchu strany podľa § 195 ods. 3 C.s.p. Obdobne aj podľa právnej teórie „Dôkazom je výsluch strany iba vtedy, ak ho súd ako procesný prostriedok nariadi“ (Števíček, M., FicoVá, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie Komentár. Praha: C.H.Beck, 2022, 805s). V takejto konštelácii sú skutočnosti uvedené v tomto podaní (len) tvrdeniami strany bez najmenšieho dôkazného presahu. Žiada sa v tejto spojitosti pred úplnosť dodať, že v sporovom konaní je výsluch strany i tak len podporným dôkazom – súd ho vykoná len vtedy ak tvrdené skutočnosti objektívne nemožno preukázať inak (§ 195 ods. 1 C.s.p.), pričom celkom prirodzene je dôkazná sila a výpovedná hodnota takého dôkazu, pokiaľ mu vôbec v okolnostiach prípadu takéto atribúty možno priradiť už zo samotnej podstaty, veľmi výrazne obmedzená. I keď totiž je daný procesný rámec pre rozlíšenie medzi tvrdením strany a jej výsluchom o tvrdených skutočnostiach, v materiálnom ponímaní strana v rámci svojho výsluchu alebo opakuje už tvrdené skutočnosti alebo tvrdí skutočnosti nové. Preto celkom logicky ak sa vo výsluchu strany objaví skutočnosť, ktorá ňou dovtedy nebola tvrdená, ide o nové tvrdenie, ktoré jednak podlieha pravidlám vyplývajúcim z koncentrácie a jednak na jeho preukázanie je povinná navrhnuť dôkaz. Formálne vzaté totiž výpoveď strany nemôže byť zároveň tvrdením rozhodných skutočností a zároveň dôkazným prostriedkom (Števíček, M., FicoVá, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie Komentár. Praha: C.H.Beck, 2022, 806s). Ak by sa preto aj odhliadlo o procesných prekážkach, pre ktoré podanie žalobcu z 24.10.2022 nemožno považovať za písomnú výpoveď strany, tvrdenia v ňom o okolnostiach prijatia za člena združenia, ako dovtedy neprezentované, by i tak nemohli byť posúdené ako dôkaz, ale len ako nové tvrdenia. Odvolací súd na dôvažok poznamenáva, že dôkazný význam svojej písomnej výpovede žalobca vyzdvihuje paradoxne v situácii, keď napriek opakovaným návrhom (zo strany žalovaného) a príslubom zabezpečenia účasti (zo strany zástupcu žalobcu), sa účasti na pojednávaníach v celom priebehu konania (8 rokov), vyhýbal.

9.5. Obdobne je potrebné nazerať aj na opakované výpovede E. B. a H. I., kedy z pozície štatutárneho orgánu žalovaného boli vypočutí (obaja a nie iba H. I. ako sa odvolateľ mylne domnieva) v procesnom postavení strany sporu (na pojednávaní dňa 22.5.2024). Odvolací súd v tejto spojitosti poznamenáva, že v záverečnom štádiu sporu už stranám evidentne nešlo o samotné meritum žaloby (pozn.: rozhodnutie o predsedovi združenia H. I. už je obsolentné vzhľadom na to, že zomrel, odvtedy sa predsedovia zmenili niekoľkokrát a členovia výboru detto, navyše funkčné obdobie predsedu je podľa stanov obmedzené na 3 roky; rovnako dávno neaktuálne je tiež uznesenie o faktickom prevzatí chaty a inventarizácii turistickej chaty), ale o prejudiciálne vyriešenie otázky členskej základne, ktorá viac ako 10 rokov spôsobuje v združení rozkol - nie len čo do rozpoltenosti členov, ale aj pokiaľ ide o duplicitu konania za združenie, čo je v procesných súvislostiach schizmatické a v hmotnoprávných vzťahoch nemysliteľné. Podľa prvej skupiny (aj žalobca a E. B.) sú členmi osoby (31 členov) uvedené v knihe členov a v prezenčných listinách zo zhromaždení v rokoch 2001 až 2003 aj keď neboli zachytení v knihe členov. Naproti tomu podľa druhej skupiny (aj H. I.) sú členmi osoby (22 členov), ktoré keďže nebola k dispozícii dokumentácia z obdobia rokov 2003 až 2015, boli pozvané na sporné valné zhromaždenie „podľa spomienok zúčastnených“. V tomto skutočne zmätočnom stave členskej základne treba podľa názoru odvolacieho súdu trvať na preukázaní sporného členstva či už jasnými a presvedčivými svedectvami iných osôb (predovšetkým členov), alebo objektivizáciou niektorej z formálnych náležitostí prijímania za člena združenia. Bez toho sa v prípade sporného členstva bezpečne a bez akýchkoľvek pochybností nemožno prikloniť k verzii žiadnej zo zúčastnených strán; podľa nazerania odvolacieho súdu verzii žalobcu aj preto, že spornosť prehľbuje sám nepresvedčivými tvrdeniami (rozpor medzi tvrdeniami žalobcu a E. B. o okolnostiach prijatia žalobcu za člena) a nekonzistentnými písomnosťami (rozpor medzi zápisom v knihe členov a zápisom v prezenčnej listine k zápisnici o valnom zhromaždení). Už vôbec odvolací súd nenachádza racionálny dôvod uprednostniť v diskrepancii medzi zápisom v knihe členov a zápisom v prezenčných listinách, vierohodnosť druhého z nich, zvlášť preto, že na oboch prezenčných listinách (zo dňa 17.1.2002 a zo dňa 2.9.2003) je osoba žalobcu zapísaná dodatočne (rukou) na poslednom mieste, a tiež aj z dôvodu, že samotné zápisnice o valných zhromaždeniach sa nezachovali. Nemožno v tejto spojitosti prehliadať jednak, že dokumentáciu združenia z tohto obdobia mala na starosti matka E. B., ktorý po jej smrti dokumentáciu prevzal a jednak, že v období rokov 2004 až 2015 (do uskutočnenia sporného valného zhromaždenia) združenie ako také a ani jej orgány neboli aktívne (J. B. v roku 2004 skončilo funkčné obdobie a až do roku 2015 bolo združenie bez predsedu).

9.6. K argumentu odvolateľa o kľúčovom význame výpovede E. B. k spornej okolnosti členstva v združení, sa odvolaciu súdu žiada pripomenúť, že naproti tvrdeniu žalobcu, E. B. prezentoval (na pojednávaní dňa 14.11.2017), že žalobca sa stal členom združenía 2.9.2003 (nie 17.1.2002). Nadá sa v tejto nespomenúť tiež, že aj zástupca žalobcu tvrdil (na pojednávaní dňa 24.5.2018), že žalobca bol prijímaný za člena združenía v roku 2003. Viac ako tento rozpor ale vnáša dôvodnú pochybnosť o členstve žalobcu fakt, že o prijatí a členstve žalobcu priamo nesvedčí žiadne svedectvo ani písomnosť; zvlášť o žalobcovom členstve niet zmienky ani v knihe členov. Odvolací súd poznamenáva, že združenie žalovaného na základe uznesenia valného zhromaždenia z 12.12.2001 zabezpečilo evidenciu členov združenía – knihu členov, ktorú v rokoch 2001, 2002 a 2003 viedla - včítane zápisov o platení členského, hospodárka združenía N. B. - matka E. B.. Ten v konaní prezentoval, že po smrti matky prevzal dokumentáciu združenía, pričom knihu členov v konaní predložila práve strana žalobcu. Pokiaľ by bol teda žalobca skutočne prijatý za člena združenía v januári 2002 a ako uvádza od toho času tiež uhradil členské príspevky - dokonca aj k rukám hospodárky, ktorá viedla knihu členov, je ťažko rozumovo uchopiteľné, že by to (členstvo aj platenie príspevkov) nebolo v knihe členov zavedené. Zvlášť za situácie, že iní členovia prijatí v rokoch 2002 a 2003, boli v tejto knihe zaevidovaní a poznamenané boli aj ich úhrady členských príspevkov za tieto roky.

10.1. Predpokladom naplnenia odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. e) C.s.p., podstata ktorého spočíva v neúplnosti skutkových zistení pre nevykonanie navrhnutých dôkazov, je aby v konaní pred súdom prvej inštancie bol navrhnutý dôkaz, ktorý podľa odvolacej námietky nebol pre náležité zistenie skutkového stavu vykonaný a ktorý zároveň v jednotlivosti alebo vo vzájomnej súvislosti s inými dôkazmi môže vplývať na nálezy v podstatných skutkových otázkach. Platí, že výber dôkazných prostriedkov je na vóli účastníka konania, a že o tom, ktoré z navrhovaných dôkazov napokon budú vykonané a ktoré nie, rozhoduje súd podľa svojej voľnej úvahy. Právomoc súdu konať o veci, ktorej sa žalobný návrh týka, totiž v sebe obsahuje aj právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd teda v sporovom konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy (por. uznesenie NS SR sp. zn. 4 Cdo 222/2015 z 26. apríla 2016).

10.2. Ako už bolo zmienené na inom mieste, žalobca v odvolaní vytká súdu prvej inštancie nevykonanie opätovného výsluchu žalovaného osobou H. I., argumentujúc, že ju navrhol vypočuť k skutočnosti, že prítomní členovia boli do prezenčnej listiny bežne dopisovaní perom, a to i takí členovia, ktorých členstvo je nepochybné. Podľa obsahu zápisnice o pojednávaní dňa 6.9.2024 však takto odvolateľom prezentované zameranie navrhovanej opakovanej výpovede H. I., nezodpovedá skutočnosti, nakoľko zástupca žalobcu ju navrhol vypočuť "k protokolu zo dňa 17.1.2002", bez čoho i len naznačenia, že sa tak má stať v súvislostiach presahujúcich rámec valného zhromaždenia dňa 17.1.2022, na ktorom sa H. I. podľa jej vyjadrenia na predchádzajúcom pojednávaní nezúčastnila. Navyše, ako odvolací súd vysvetlil už na inom mieste, skutočnosti ňou dovtedy neprezentované, by i tak nemohli byť posúdené ako dôkaz, ale len ako nové tvrdenia. Pokiaľ za tejto situácie súd prvej inštancie opätovný výsluch H. I. nepripustil, jeho procesnému postupu niet čo vytknúť.

11. Odvolací súd z týchto dôvodov s použitím § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil napadnutý rozsudok v zamietavom výroku i v závislom výroku o trovách konania, majúcom správny základ v procesnom úspechu žalovaného v spore.

12.1. Podľa § 396 ods. 1 C.s.p., ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

12.2. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

13. V súlade s citovanými ustanoveniami zákona odvolací súd priznal v odvolacom konaní plne procesne úspešnému žalovanému nárok na náhradu 100 % trov odvolacieho konania proti v odvolacom konaní neúspešnému žalobcovi.

14. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 355 C.s.p.).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Táto povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ má právo v dovolacom konaní zvoliť si advokáta alebo sa môže obrátiť na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).